

HULLADÉK- KOMMANDÓ

TÁRSADALMI JÁRŐRSZOLGÁLAT

SZÁZHALOMBATTA

HULLADÉKKOMMANDÓ

**TÁRSADALMI
JÁRÓRSZOLGÁLAT**

SZÁZHALOMBATTA

Kiadja:

Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat
2440 Százhalombatta, Avar u. 2.
06-30/712-9419
06-30/387-5637
hulladekkommando@gmail.com
www.hulladekkommando.battanet.hu

Írta, szerkesztette és összeállította:

Kriszticsné Tápai Mónika

Előszó:

Jankovits Márta

Olvasószerkesztő:

Bali Imre, Kiss Imre

(Segédletként felhasznált: E-misszió kiadványai)

A kiadvány megjelenését támogatta Százhalombatta Város Önkormányzata.

2. átdolgozott kiadás
2010.

Nyomdai munkák:

Hírhalom Kft., Százhalombatta

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	6
2. A hulladékok eredete és története	13
3. Az illegális hulladéklerakás és a hulladékégetés okozta környezeti károk	16
Az illegálisan lerakott szemét	16
Az égetés	17
Jogszabályi rendelkezések	18
4. A hulladékelhagyással kapcsolatos hatályos jogszabályok és hatáskörök	19
5. A százhalombattai hulladékkommandó működése és tevékenysége	23
6. A hulladékkommandóban résztvevő szervezetek, tevékenységük az illegális hulladéklerakás megfékezésében	26
7. Gyakorlati jó tanácsok	32
8. Ajánlott irodalom	33
9. További hasznos információk	33

„Amíg azon gondolkozunk mikor kezdjük, túl késő lesz.”
(latin közmondás)

I. Bevezetés

Ön a Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat második kiadványát tartja a kezében. Szervezetünk megalakulásának egyik célja, hogy felszámoljuk a városunkban működő illegális hulladéklerakókat, és ezzel kapcsolatosan megelőző tevékenységet folytassunk minél szélesebb körben.

Kérem, olvassa végig kiadványunkat, melyből részletesebben is megismerheti önkéntes munkánkat, s kérjük, támogassa munkánkat azzal, hogy odafigyel környezetére. Amennyiben olyat lát, amiről úgy ítéli meg, hogy városunk tisztaságának megőrzésében segíteni tudunk, hívjon bennünket!

Az illegális szemétkerakók jelenléte, ellenőrizetlen "működése" mindannyiunk számára időzített környezetvédelmi bomba. Felszámolásuk mindannyiunk elemi érdeke kell, hogy legyen!

Ehhez nyújtunk segítséget a velünk együttműködő hatóságok munkájához.

A szemetelők egy részét elég információval ellátni. Mit? Hova? stb. Vannak, akiknek ez nem elég. Az ilyen emberekkel szemben csak a hatósági intézkedés vezethet eredményre. Ha szembesítjük cselekedete jogellenes voltával, megbüntetik, felelősségre vonják tettéért. Ha a környezet szépsége, egészsége nem is érdekli, talán a pénztárcáját félti, és a meghurcoltatást is szeretné elkerülni.

Ezzel a kiadvánnyal is szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy nemcsak a civil szervezeteknek kell felvállalni az illegális hulladéklerakás ellen vívott harcot, hanem közös emberi összefogással kell elérni azt, hogy a szemetelők szemléletén változtassunk. Helyezzünk hangsúlyt a megelőzésre egy szép, tiszta, egészséges környezet érdekében!

Közúti tehergépjárművek rakományának ellenőrzése a társszervekkel.

Miközben lapozgatják kiadványunkat, nézzék meg jól fotóinkat, amelyekből sajnos, csak néhányat tudunk kiadványunkba tenni. A képeken látható szemet csak töredéke annak a hulladékmennyiségnek, amit szabad területen, a Duna-parton, a Téglagyári-völgyben, vagy az erdőben találtunk. A kommandó szolgálat a város területén végzett tisztító akcióit a lakosság és a diákok bevonásával végezte, köszönet érte!

Sajnos munkánkat és a természetet nem tisztelve, újból és újból találkozunk frissen lerakott illegális hulladékkal. Néha úgy érezzük, hogy szélmalomharcot vívunk. Sokszor megfogalmazódik bennünk: érdemes csinálni? IGEN! Igen, mert úgy gondoljuk, hogy a szemetelés megakadályozható! Ne legyünk közömbösek! Ha mindenki odafigyel a másokra és a környezetre, sokkal többen, sokkal többet láthatunk, s ha látunk, tudunk ellene tenni. Ezt gondolják végig, és cselekedjenek megfelelően!

Jelentsék szolgálatunknak, a Rendőrségnek, a Polgárőrségnek, vagy a Közterület-felügyeletnek az illegális hulladéklerakást.

S végül, ezúton szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik hisznek bennünk, akik segítették létrehozni és működtetni a százhalombattai hulladékkommandót munkájukkal, lelkesedésükkel, anyagi támogatásukkal.

***“A közöny a szabadság legalacsonyabb foka.”
(René Descartes)***

*Jankovits Márta
és Kriszticsné Tápai Mónika*

**„Az életünk azon a napon kezd véget érni,
amikor nem emeljük fel a szavunkat olyan kérdésekben,
amik számítanak.”**

(Martin Luther King)

Tisztelt Olvasó!

A Százhalombattai Faluvédő Egylet Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat második bővített kiadványát tartja a kezében. Munkánk kezdete óta sok víz lefolyt a Dunán és sok-sok tonna illegálisan lerakott szeméttől tisztult meg városunk. Ahogyan az elmúlt másfél év tapasztalatai mutatták jó cél érdekében képes összefogni egy közösség, ebben az esetben Százhalombatta egész városa. Sok embernek kell dolgozni azon, hogy kevés, de felelőtlen a mások lakóhelyét, munkáját életminőségét nem tisztelő lakótársunk illegálisan lerakott szemetét eltakarítsa.

Az almáskerti bekötőútról a 80 tonna veszélyes hulladék (építési, háztartási, és döglött állatok) elszállítása és ártalmatlanítása költségén sok kilométer utat lehetett volna építeni.

Beszélhetünk még a 6-os főút melletti sok száz tonna illegálisan lerakott hulladékról. A szemetet nagyon rövid idő alatt, éjszaka suttymóban le lehet borítani, de sok idő, sok közös pénz és sok jó szándékú ember kell az eltakarításához.

Köszönet azoknak, akik szabadidejüket feláldozva járják a várost éjjel-nappal járőrözve derítik fel a szemétkupacokat.

Köszönet a Polgármesteri Hivatalnak a pénzügyi segítségért, a rendőrségnek, a polgárőrségnek, a Szákom Kft-nek, a médiumoknak és mindenkinek, aki segített abban, hogy tisztább lett városunk.

Ez a munka hosszú és sok kitartást, türelmet igényel. A járőrözés és az évi szemétszedő akciók lebonyolítása mellett - amit 80-100 önkéntes segít, köszönet érte. A szemlélet formálásával is foglalkozunk, erről szól ez a kiadvány is.

Ne féljünk rászólni a szemetelőkre! Továbbra is az legyen a célunk, amit a pólónkra írtunk:

„Nálunk ciki a szemetelés!”

Jankovits Márta
A Faluvédő Egylet elnöke

Önkéntes fiatalok

**Battai Ipari Park megtisztítása vállalkozók, és önkéntesek segítségével.
Eredmény több mint 20 m³ szemét.**

Kiserdő megtisztítása a Dunamenti Erőműves dolgozókkal.

Duna part megtisztítása a Dunai Flottilla tagjaival.

2. A hulladékok eredete és története

Nem meglepő, hogy a szemét gyakorlatilag egyidős az emberiséggel. A természet körfolyamatai során nem termelődnek felesleges anyagok. A lehullott falevelek, elpusztult élőlények, mind-mind visszakerekülnek a természetes körfolyamatokba, tápanyagul, nyersanyagul szolgálnak a többi élőlény számára. A természet hulladékmentesen "dolgozik!" De nem így az ember!

Gondolta, hogy az első hulladéklerakót a régészek Norvégiában tárták fel? Egy 320 méter hosszú, 65 méter szélességű és 8,5 méter magasságú szeméthalmot találtak, amely jórészt csontokból, cserepekből és hamuból állt. Eleink olykor-olykor begyűjtötték a kupacot, hogy megszabaduljanak a kellemetlen szagoktól és csökkentsék a szemét által elfoglalt helyet.

Az antik világban már hasznosították a szerves hulladékot, a szervezett szemétszállítás és a hulladék-üzlet csírái is léteztek.

A "sötét középkorban" a mai hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás nagyon sok elemét hordozó római-görög kultúrához képest a középkor ebben a tekintetben nagy visszalépést jelentett. A fekáliát és egyéb hulladékokat nemes egyszerűséggel az utcára borították. Nem csoda hogy ilyen körülmények között napirenden voltak a tömegpusztító járványok, a pestis, a kolera.

Meg kell jegyeznem, a XXI. században is vannak hasonló "nemes egyszerűséggel" árok szélére hajított kedvencek tetemei, és egyéb embertől származó "veszélyes" hulladékok, ami arra enged következtetni, hogy akár a 3-4 századdal korábbi, főként a francia járványok megismétlődéséhez vezethet, ha időben nem kapunk észhez.

A hulladékok összetételében található a XX. század végén a legnagyobb különbség. Míg a régebbi korok hulladéka főként szerves alapú volt, addig a jelené nagy mennyiségben tartalmaz életre közvetlenül veszélyes anyagokat, természetidegen, nem lebomló maradékokat. Így a szakszerűtlenül tárolt hulladékok, illegális lerakók ugyanúgy veszélyeztetik az ivóvízbázisokat, ugyanúgy szennyezik a talajt, levegőt, mint egykor.

Jelentős különbség az is, hogy manapság a szerves alapú, tehát biológiai úton lebomló maradványok is haszontalannak minősülnek, azaz a kukában és a lerakókon kötnek ki. Természetesen a mennyiségi jellemzők is gyökeresen megváltoztak.

Az biztos, a környezeti problémák egy része azzal függ össze, hogy az emberiség elképesztő mennyiségű hulladékot termel, amely alapvetően két forrásból keletkezik. Egyrészt a termelésben (ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások), másrészt pedig a háztartásokban. Magyarországon évente közel 114 millió tonna hulladék keletkezik, ebből körülbelül 90 millió tonna /év az ipari, mezőgazdasági vagy más gazdasági tevékenységből származó termelési hulladék, a maradék 24 millió tonna származik a háztartásokból. Önmagában is elrettentő adatok! A hulladék elszállítási díjak emelése országosan azt eredményezik, hogy árokszélekre, erdőkbe helyezik el illegálisan a hulladékokat, főként a szegényebb településeken, vagy el-
égetik, nem gondolva a levegőszennyezésre.

Téglagyári-völgy tisztítása alpinistákkal

Százhalombatta külterületére inkább az a jellemző, hogy a környező településeken élők hordják a hulladékokat a határszélekre. Továbbá, a tudatlanság, az információhiánya miatt helyezik el az erdős, fás részekben azokat a lomokat, és hulladékokat, amit egy kis energia vagy anyagi ráfordítással könnyen a megfelelő helyre tudnák helyezni.

Ettől függetlenül nem jellemző ez a környezeti probléma városunkra, de csak akkor tudjuk tisztaságát megelőzni, ha mindannyian teszünk érte.

Ne legyünk közömbösek! Figyeljünk, és tegyünk együtt a környezetünk épségéért! Szorítsuk együtt ki az illegális hulladék elhelyezőket!

"Ha valaki nem tekinti tulajdonának a természetet, hanem érzi, hogy annak csupán értelmes része, könnyen el tudja dönteni, hogy mit szabad és mit nem." (Csányi Vilmos)

Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat elnöksége nevében:

Kriszticsné Tápai Mónika
Szolgálatvezető

3. Az illegális hulladéklerakás és a hulladékégetés okozta környezeti károk

A hulladék a környezet valamennyi alkotóelemét szennyezheti, illetve veszélyeztetheti, ezért a legáltalánosabb ártalomfajta!

3.1 Az illegálisan lerakott szemét

Az illegálisan lerakott hulladék szennyezője több környezeti elemnek (víz, levegő, talaj) ezáltal nagy népességet érint, és hatása sok esetben időben elhúzódik.

A nem megfelelő szigetelés miatt az illegális lerakók esetében az egyik legfőbb gondot a hulladékhalmozatot átmosó víz, és a keletkező gázok jelentik. A csapadék a hulladékból kioldja az ammóniumvegyületeket, nitrátokat, nehézfémeket, zsírsavakat, baktériumokat, melyek így a talajba, onnan pedig a talaj-, majd a rétegvizekbe kerülnek. A hulladékok mikrobiális bomlása során keletkező gázok a talajban a pórusokon

keresztül nagy távolságokra jutnak, kiszorítják a talajból a levegőt, ami károsítja az ott lévő növényzetet, továbbá megváltoztatják a talajnedvesség kémhatását, ami elősegítheti az egyébként kevésbé oldódó anyagok fokozottabb kimosódását. A hulladék egyes alkotórészei beépülnek állati, növényi szervezetekbe, amely a táplálékláncon keresztül végül az embert is károsítja. Egyes termelési, illetve települési hulladékok illegális hulladéklerakókra kerülve fokozott veszélyforrást jelentenek, fertőző betegségek okozói lehetnek.

A hulladék veszélyes alkotórészeinek kioldódását fizikai és kémiai körülmények befolyásolják. Pl.:

- Ha a szennyező anyag megkötődik a talajban, gátolhatja a szerves és szervetlen vegyületek vándorlását.
- A fenol jól oldódik vízben és könnyen kilúgozható, így igen veszélyes talajszennyezés.
- A baktérium okozta biológiai lebomlás következtében igen veszélyes anyagok is képződhetnek, pl. a triklór-etilén, vagy egyéb rákkeltő anyagok.

3.2 Égetés

A háztartási hulladék szennyezi a környezetet és károsítja az egészségünket. Az ellenőrizetlen körülmények között történő hulladékégetés során rendkívül sokféle mérgező vegyület kerül a levegőbe is. Különösen veszélyesek az élő szervezetekre a műanyagok égetése során keletkező gázok. Pl. a klórtartalmú PVC égésekor olyan anyagok szabadulnak fel, mint az I. világháborúban harcigázként alkalmazott foszgén, vagy dioxinok, melyből egy molekula is rákkeltő lehet.

A háztartásokban leggyakrabban előforduló műanyagok a polietilén (PE) és polipropilén (PP). Ezen anyagokból készül a háztartásban használt eszközök jelentős része, valamint számos csomagolóanyag, zacskó, üdítősfalakon. Égésükkor rákkeltő, bőr- és szemirritációt okozó, a légző- és immunrendszert, és a vérképző szerveket súlyosan károsító vegyületek szabadulnak fel.

Égetett hulladék maradványai az Óvárosban

3.3 Jogszabályi rendelkezések

Segítségképpen összegyűjtöttünk néhány olyan törvényt és jogszabályt, amelyeknek ismerete nélkülözhetetlen az illegális hulladékelhagyás vonatkozásában. Kiemeltünk néhány bekezdést irányadónak, de minden esetben javasoljuk a teljes jogszabály áttekintését.

21/2001. Korm. rend. 11. §

- (1) Hulladékok nyílt téri, illetőleg háztartási tüzelőberendezésben történő égetése tilos,
- (2) Háztartásban kis mennyiségben keletkező papírhulladék, veszélyesnek nem minősülő fahulladék háztartási tüzelőberendezésben történő égetése külön engedély nélkül végezhető,
- (3) Vonalas létesítmény (közút, vasút, töltés, árok bevágás stb.) mentén – a létesítmény tengelyétől számított 100 méteren belül – bármely növényzet égetése tilos,
- (4) Lábon álló növényzet, tarló, illetve növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék égetése tilos, kivéve, ha jogszabály másként nem rendelkezik.
- (5) Engedély nélküli nyílt téri égetésnek minősül, ha a hulladék – elemi kár kivételével – bármilyen más okból eredően kigyullad.

A 33/2008. (XI. 12.) Ör. sz. rendeletének 5. §-a határozza meg, hogy Százhalombattán a kerti hulladékok égetése is TILOS!

21/2001. Korm. rend. 23. §

- (1) A levegő tisztaságvédelmi hatósági feladatokat – ha jogszabály másként nem rendelkezik – elsőfokon a környezetvédelmi felügyelőség, illetőleg a rendeletben meghatározott esetekben a települési önkormányzat jegyzője látja el.

Lakótelep – Erkel F. krt-i garázsosor

4. A hulladékelhagyással kapcsolatos hatályos jogszabályok és hatáskörök

Az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól

101. §

(1) Aki tevékenységével vagy mulasztásával a környezetet veszélyeztet, szennyezi vagy károsítja, illetőleg tevékenységét a környezetvédelmi előírások megszegésével folytatja (a továbbiakban: együtt jogsértő tevékenység) az a törvényben foglalt és a külön jogszabályokban meghatározott (büntetőjogi, polgárjogi, államigazgatási jogi stb.) felelősséggel tartozik.

(2) A jogsértő tevékenység folytatója köteles:

- a.) az általa okozott környezetveszélyeztetést, illetőleg környezetszennyezést megszüntetni, illetőleg környezetkárosítást abbahagyni,
- b.) az általa okozott károkért helytállni,
- c.) a tevékenységet megelőző vagy a külön jogszabály szerint meghatározott környezeti állapotot helyreállítani.

106. §

(1) Aki jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt, a környezet védelmét szolgáló előírást megszegi, vagy azokban megállapított határértéket túllép – az általa okozott környezetszennyezés, illetőleg környezetkárosítás mértékéhez, súlyához és ismétlődéséhez igazodó – környezetvédelmi bírságot köteles fizetni.

(2) a környezetvédelmi bírságot a környezet igénybevételei járulékon és a környezetterhelési díjon felül kell megfizetni. A környezetvédelmi bírság adók módjára behajtandó köztartozás.

107.§

A környezetvédelmi bírság nem mentesít a büntetőjogi, a szabálysértési továbbá a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozására, felfüggesztésére, tiltására, illetőleg a megfelelő védekezés kialakítására, a természet vagy korábbi környezet helyreállítására vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.

Veszélyes hulladéknak minősülő szemét a lakótelepen lévő garázsoron

1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről

148. §

- (1) Aki a környezetvédelmi hatóság engedélyéhez vagy hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély vagy hozzájárulás nélkül, vagy az engedélytől, hozzájárulástól eltérő módon végez, vagy végeztet, illetve a környezet elemeit a külön jogszabályban meghatározott módon terheli, illetve szennyezi, vagy az egyéb környezetvédelmi előírásokat más módon megszegi, 150.000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetőjével szemben kiutasításnak is helye van.

2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról

30. §

- (1) Az ingatlanon elhagyott hulladék kezelési kötelezettsége a hulladék tulajdonosát, ha annak személye nem állapítható meg – ellenkező bizonyításig – az ingatlan tulajdonosát terheli.
- (2) A települési önkormányzat, közigazgatási területén a közterületen elhagyott hulladék elszállításáról és hasznosításáról, illetve ártalmatlanításáról a közszolgáltatás keretein belül – a 31. §-nak megfelelően – gondoskodik.
- (3) A környezetvédelmi hatóság az elhagyott hulladék elszállítására és ártalmatlanítására kötelezi
- a.) a hulladék tulajdonosát,
 - b.) az ingatlan tulajdonosát, abban az esetben, ha a hulladék tulajdonosának személye nem állapítható meg,

- c.) közterületen elhagyott hulladék esetében a települési önkormányzatot, ha az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettséget önként nem teljesítjük.
- (4) Ha az elhagyott hulladék tulajdonosa azonosítható, a költségviselés vele szemben a hulladékkezelés és az eljárás költségeit érvényesíti.

41. §

- (1) Hulladékgazdálkodási ügyekben – ha törvény vagy kormányrendelet másképpen nem rendelkezik – az elsőfokú hatósági hatáskört a környezetvédelmi felügyelőség gyakorolja.
- (4) A települési önkormányzat jegyzője gyakorolja az elsőfokú hatósági hatáskört
- a.) a hulladékkezelési közszolgáltatási díjhátralék során
 - b.) a 30. § (3) bekezdése a)-b) pontjában meghatározott esetekben.
- (5) Azokban a hulladékgazdálkodási hatósági ügyekben, amelyekben külön jogszabály alapján a jegyző jár el, de a hatósági eljárás tárgyát képező vagyontárgy a települési önkormányzat tulajdonában vagy többségi települési önkormányzati tulajdonban van, a környezetvédelmi felügyelőség jár el.

Óváros

271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról

2. §

- (1) A bírság kiszabására az e § (2) bekezdésében foglalt kivételekkel az illetékes környezetvédelmi felügyelőség, illetve a Környezet – és Természetvédelmi Felügyelőség jogosult.
- (2) A bírság kiszabására a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: jegyző) jogosult, amennyiben:
- a.) az ingatlantulajdonos a települési hulladék gyűjtésére és átadására vonatkozó kötelezettségét megszegi, vagy
 - b.) a települési hulladék kezelésére szervezett hulladékkezelési közszolgáltatás igénybevételét mellőzve jogellenes hulladék-elhelyezése történik, vagy
 - c.) a települési hulladékot közterületen, illetve más ingatlanán hagyták el, vagy
 - d.) az ingatlan tulajdonosa a települési hulladéknak az önkormányzati rendeletben meghatározott szelektív gyűjtésére vonatkozó kötelezettségét megszegi, vagy
 - e.) az ingatlan tulajdonosa az önkormányzati rendeletben meghatározott közterület tisztántartási kötelezettségének nem tesz eleget, vagy
 - f.) a kötelezett az önkormányzati rendeletben foglalt, egyéb hulladékgazdálkodással összefüggő kötelezettségeit megszegi, vagy
 - g.) a kötelezett a jegyző által hozott hatósági határozatot előírásait megsérti, illetve azokban foglalt kötelezettségének nem vagy nem megfelelően tesz eleget.

1978. évi törvény a Büntető Törvénykönyvről

A Büntető Törvénykönyv szintén kitér a környezetkárosításra (280. §), a természetkárosításra (281. §) és a hulladékgazdálkodás rendjének megsértésére (281/A. §)

Ez utóbbi értelmében:

- (1) Aki
- a.) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez,
 - b.) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékkezelési tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez, bűntettet követ el, és 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) a büntetés büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékgazdálkodásról szóló törvény szerinti veszélyes hulladékkal követik el.
- (3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.
- (4) E § alkalmazásában hulladék mindaz, amit a hulladékgazdálkodásról szóló törvény hulladéknak minősít, amennyiben az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő, vagy azok összetevői, illetve élőszervezet egyedének veszélyeztetésére.

Építési, bontási törmelék illegális elhelyezése esetén fontos lehet még az alábbi rendelet ismerete is: 45/2004. (VII.26.) BM-KVVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól.

Védett természeti területen történő hulladék elhelyezés, vagy égetés esetén irányadó a 1996. évi LIII. törvény a természetvédelemről.

5. A százhalombattai hulladékkommandó működése és tevékenysége

Szervezetünk 2008. december 17-vel alakult meg a Faluvédő Egylet keretein belül. A járőrszolgálatunk a következő hónaptól kezdődően megkezdte a város illegális hulladékainak feltérképezését, majd amikor világossá vált, mely területek a szennyezettebbek, azokra a területekre szemétszedési akciókat szerveztünk, immár második éve, a jeles nemzetközi világnapokhoz kapcsolódóan. A társadalom különböző rétegeit megcélózva, sikerült bevonni a vállalkozói szférát, a diákokat és számos civil. Taglétszámunk folyamatosan bővül. Részt vehettünk diákkonferencián, illetve növeltük a hulladéklerakást megelőző akcióink számát. Ennek szoros részeként rejtve figyeltük a város határán lévő szennyezett területet a polgárőrséggel és a rendőrséggel, tovább az út kezelőjével való egyeztetéseink során kezdeményeztük a Magyar Közút Nonprofit Zrt-nél a terület megtisztítását. Ebben volt segítségünkre a város önkormányzata és az együttműködő partnerünk a SZÁKOM Kft. is. Ez utóbbi folyamatosan támogatja szervezetünk munkáját, a hulladékok begyűjtésével illetve a védőfelszerelések biztosításával.

Civil szervezetünk folyamatos jelenlétének köszönhetően - az elsődleges adatok alapján - elmondható, hogy csökkent az illegális szemétkerakások száma. A kommunális és egyéb hulladékok útszéleire kerülését felváltotta az építési törmelék elhelyezése, főként a város külterületén lévő az autópálya közelében lévő erdősávokra. A folyamatos járőrözéseink során talált bizonyítékok alapján, a hulladékmennyiségtől és minőségétől függően kezdeményezzük a feltételezett elkövetővel szembeni eljárást, önkormányzatnál, vagy a rendőrségnél.

Figyeljük a pályázati lehetőségeket, így az azokból származó pénzüsszegekből valósítjuk meg tisztítóakciónkat, továbbá a szemléletformáló programjainkat, és kiadványainkat, amelyet a kezében tart.

Önkénteseink lelkes tábora újabb és újabb ötletekkel gazdagítja munkánkat, így készülhetett el számos kisfilm, amelyek közül az egyik, az országos amatőr filmkészítő pályázatán első helyezést ért el. Oktatójellegű tevékenységünkről több település és civil szervezet is hallott, így óvodákban is tarthattunk előadást. Kiemelt helyen kezeljük a környezettudatos nevelést, fontosnak tartjuk, hogy a gondolkodásuk

**Faluvédő Egylet - Hulladékkommandó
Társadalmi Járőrszolgálat**

Százhalombatta, Avar u. 2.
hulladekkommando@gmail.com

Hulladékkommandó Szolgálat

(Kriszticsné Tápai Mónika):
06-30/712-9419

Faluvédő Egylet

(Jankovits Márta):
06-30/387-5637

Önkéntesek tisztító akcióban

6. A hulladékkommandóban résztvevő szervezetek, tevékenységük az illegális hulladéklerakás megfékezésében

A kommandó hatékony munkaszervezésének érdekében a feladatok felosztása, és a felelősök megjelölése szükséges, ezért ezt az alábbiak szerint osztották el a résztvevő felek:

Érdi Rendőrkapitányság és a Százhalombatta Városi Rendőrőrs:

A rendőrség feladatát elsősorban a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény deklarálja, miszerint a rendőrség feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. Ugyanakkor alaptörvényük, az Alkotmány a közrend és a belső rend védelmét a rendőrség alapvető feladataként határozza meg. A közbiztonság, amely magában foglalja a közlekedésbiztonság, valamint környezetünk és a természet megőrzését, védelmét, a közállapotnak elfogadott és jogilag szabályozott rendjét jelenti.

A lakosság biztonságérzetét nem kizárólag a bűnözés alakulása, a közmorál állapota, hanem a környezetszennyezés, környezetkárosítás és a közbiztonság hiányosságai is befolyásolja. A rendőrség elsősorban bűnüldözési feladatokat hajt végre, tehát a törvényekben és rendeletekben jogsértéssé nyilvánított cselekmények elkövetőivel szemben alkalmaz törvényben meghatározott szankciókat.

E törvényi felhatalmazás a speciális prevenciót segíti, azonban a generális prevenció kiszélesítése egyértelművé tette, hogy a rendőrség fontos feladatának tekintse a környezetre negatívan ható deviáns magatartási formák visszaszorítását, és ennek érdekében a civil szervezetekkel való együttműködést. Az együttműködés célja a környezetszennyezés és a természetkárosítás elleni fellépés. Az elsősorban megelőzésre épülő közös tevékenységek (pl.: tiltott hulladék-lerakás figyelése, ellenőrzése, tiltott fakitermelés megakadályozása, stb.) alapvetően az együttműködés hatékonyságát kívánják elősegíteni.

Az együttműködés formái két, egymástól elválaszthatatlan feladatot alkotnak:

- Közös akciók, terület ellenőrzések során lehetőséghez mérten és leterheltségtől függően, rendőrség biztosítása.
- A hulladékkommandó által bejelentett szükséges hatósági intézkedések megtétele, az illegális hulladéklerakók elleni fellépés.

A két szempont figyelembevételével a végrehajtott közös ellenőrzések főként a környezet megvédésére, ezen belül is az illegális szemétklerakás feltérképezésére irányulnak és a környezetvédelemmel kapcsolatos más cselekmények is ellenőrzési szempontot képeztek.

A többi szervezettel közösen végrehajtott, váratlan, de rendszeres akciók a megelőzést hatékonyan szolgálják. Közismert tény, hogy az efajta jogellenes cselekmények felderítése és bizonyítása komolyabb feladat elé állítja az erre hivatott hatóságokat.

Az illegálisan lerakott szemét között talált nevek vagy címek sok esetben nem elegendőek a jogsértő cselekményt elkövető személyek kilétének megállapításához, így szemtanúk hiányában nagyon nehéz helyzet elé állítja az ügyben eljáró hatóságokat. Ezért tartjuk fontosnak a megelőzési lehetőségekben rejlő feladatok megismerését, végrehajtását.

Százhalombattai Polgárórség:

Az Országgyűlés 2006. február 13-i ülésnapján fogadta el és 2006. április 2-től hatályos a 2006. évi LII. törvény a Polgárórségről, mely többek között az alábbiakat tartalmazza:

1.§

(1) A polgárórség e törvény alkalmazásában az ország közrendje és közbiztonsága fenntartásának segítésében, a határkörzetben, a környezet- és természetvédelemben, a veszélyhelyzetek megelőzésé-

ben és kezelésében, a társadalmi bűnmegelőzésben való lakossági részvételben, illetve az önkormányzatok és a lakosság közötti bizalom erősítésében, továbbá a helyi közbiztonság közösségi védelmében a lakosok közösségei által meghatározott feladatok ellátásában közreműködő, az egyesülési jog alapján létrejött társadalmi szervezet, illetve ilyen szervezetek szövetsége.

(2) A polgárórség e törvény alkalmazásában a helyi polgárőr szervezet tagja, a Büntető Törvénykönyvben meghatározottak szerint közfeladatot ellátó személy, aki önként vállalja a polgárórség tevékenységében való közreműködést.

2.§

(1) A polgárórség tevékenysége során kölcsönösen együttműködik a helyi önkormányzatokkal, az állami és önkormányzati szervezetekkel, a rendőrség, a határőrség, a katasztrófavédelmi szervezetekkel, a hivatásos önkormányzati és az önkéntes tűzoltóságokkal, a mezei- és természetvédelmi járőrszolgálattal, valamint a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamarával. Az együttműködés különösen a tevékenységek közös ellátását, a szakmai tevékenység segítését, a kölcsönös tájékoztatást, a tevékenység összehangolását, valamint a képzési programokban való részvétel elősegítését jelenti.

(2) Az együttműködő szervekkel történő közös feladat- vagy szolgálatellátás esetén a polgárőr tevékenysége különösen a felvilágosításra, tájékoztatásra, meghatározott eseményen részvételre, helyszínen való tartózkodásra, ott a rend fenntartásában való közreműködésre, objektum, közterület vagy esemény megfigyelésre, továbbá az eljáró szerv tevékenységének támogatására és segítésére terjedhet ki.

E törvény értelmében a polgárőrök tevékenységük ellátása során hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, kényszerítő eszközt nem alkalmazhatnak. Ellenben jogosultak a szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, a cselekmény folytatását megakadályozni, az elkövetőt visszatartani, illetve kötelesek az elfogott személyt haladéktalanul a büntető eljárásról szóló törvény szerint eljárni jogosult nyomozóhatóságnak átadni, ha erre nincs módjuk, e szervet nyomban értesíteni.

Mindezeknek megfelelően a polgárőr szervezetek igen fontos segítséget jelentenek az illegális hulladéklerakás felderítésében és megfékezésében. Együtt tudnak működni a hulladékkommandó többi szervezetével, részt tudnak venni a közös akciókon, terepjárásokon.

Segíthetnek a helyes magatartásra való felszólításban, a személtelhelyezés legális módjaival kapcsolatos információ, illetve ennek megsértése esetén a kiróható büntetéssel kapcsolatos információ terjesztésében. "Tettenérés" esetén felszólíthatják a személtelőt a jogellenes tevékenység abbahagyására, és visszatartatják a hatósági személy megérkezéséig.

Együttműködnek a városunkban található illegális hulladék-lerakók közös megfigyelésében, részt vesznek a közös akcióban, helyismeretük és információik megosztásával a kommandó munkáját segítik. A hulladékkommandó bejelentésére a megfelelő hatósági intézkedést megteszik.

Százhalombatta Város Közterület-felügyelete:

A Közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény fő feladatuknak határozza meg a közterületek rendjére és tisztaságára vonatkozó jogszabály által tiltott tevékenység megelőzését, megakadályozását, megszakítását, megszüntetését, illetve szankcionálását.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28) Korm. rendelet 7. §-a definiálja a köztisztasági szabálysértést. Ennek értelmében aki a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, illetőleg közforgalmú közlekedési eszközön szemetel, ezeket beszennyezi, a felügyelete alatt lévő által okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik, szabálysértést követ el és 50.000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Több más hivatalos személlyel egyetemben a közterület-felügyelet helyszíni bírságot szabhat ki.

A közterület-felügyeletnek feljelentési kötelezettsége van, ha azt tapasztalja, hogy települési szilárd, vagy folyékony hulladékot közterületen engedély nélkül leraknak, elhelyeznek, illetve nem a kijelölt lera-kóhelyen raknak le vagy helyeznek el. Ezért a tevékenységért az elkövető 150.000 forintig terjedő pénz-bírsággal sújtható.

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról szóló 33/2008. (XI. 12.) sz. Ör. felhatalmazza a Közterület-felügyeletet arra, hogy a rendelet előírásait illetve a közszolgáltatás igény-bevételét és teljesítését ellenőrizze. A rendelet értelmében az ingatlantulajdonos köteles a közszolgálta-tó által nyújtott közszolgáltatást igénybe venni. Ennek elmulasztása szabálysértési eljárást von maga után. A közterület-felügyelő kötelezettség elmulasztása miatt helyszíni bírságot szabhat ki, szabálysértési felje-lentés esetén 30.000 forintig terjedő pénzbírsággal sújtható a szabálysértő. A közterületen elhagyott, hul-ladékká vált járműveket veszélyes hulladéknak kell tekinteni. A hulladékká vált gépjárművekről szóló 267/2004. (IX. 23.) sz. Korm. rendelet szabályozza az ilyen hulladékok kezelésével, ártalmatlanításával kapcsolatos szabályokat.

A beazonosíthatatlan tulajdonú járművek esetében a megsemmisítést önkormányzati hatáskörbe rendeli. Az ezzel kapcsolatos szabályokat az 35/2008. (XI. 12.) sz. Ör. tartalmazza és a Közterület-felügyeletnek feladatként határozza meg az ilyen járművek begyűjtését, intézkedést az ártalmatlanítás végrehajtására, kapcsolattartást a hulladékgazdálkodási bírságot kiszabó hivatalos személlyel.

További feladatok az együttműködésben:

- Jogszabályok, rendeletek változásáról tájékoztatás megbeszélések alkalmával, közterület-felügyelők biztosítása a közös akciókhoz, illetve rendkívüli terület megfigyelésekhez.
- Szükséges hatósági intézkedések irányítása.

Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat:

A hulladékkommandó munkájának szervezése, résztvevő szervezetek mozgósítása, információk elosztása.

Az illegális lerakóhelyek felderítése és feltérképezése, azok felszámolásának koordinálása, más szervezetek, önkéntesek bevonásával. Pályázati kiírások figyelése és lebonyolítása. Beszámoló elkészítése az éves munkáról, megbeszélések szervezése. Sajtónyilvánosság, média megjelenés szervezése.

Más városokból érdeklődő szervezetek tájékoztatása, megbeszélések szervezése a hulladékkommandó felállításához.

A hulladékkommandó további együttműködő civil szervezetei, tagjai vállalják, hogy előre egyeztetett időpontokban és helyszíneken területbejárásokon és ellenőrzéseken lehetőségükhöz mérten részt vesznek, ezen bejárások alkalmával tapasztaltak alapján jogi és anyagi kereteiken belül eljárnak.

A rendelkezésükre álló személyi és tárgyi felkészültségüknek megfelelően segítik a hulladékkommandó munkáját.

Civil szervezetek:

A környezet- és természetvédő civil szervezetek hatósági jogkörrel nem rendelkeznek, így igazoltatni, büntetést kiszabni nem jogosultak. Mégis nagyon fontos szerepet tudnak vállalni a hulladékkommandó munkájában.

Nonprofit jellegéből, illetve adott esetben közhasznúságukból, kiemelten közhasznúságból adódóan a lakosság szemében sok esetben hitelesebbek, mint a profitorientált cégek, vagy a hatóságok.

Nagy értéket képvisel önkéntes tagsági bázisuk, akiket be tudnak vonni a kommandó munkájába. Szemléletformáló munkájuk során megismertethetik a lakosságot az illegális hulladék-lerakás környezeti kockázataival, és segítségüket tudják kérni annak megfékezésében. Ezek a szervezetek szintén foglalkoznak környezet neveléssel, jó kapcsolatot ápolnak az iskolákkal. Szakkört, előadásokat tartanak, ahol a gyerekeket megismertetik az illegális szemetelés környezetre és egészségre káros következményeivel, és segítik környezettudatos magatartásra nevelésüket.

Néhány kép a közös akciókból (Rendőrség, Polgárőrség, Közterület-felügyelők, Halőrök és a „Kommandósok”)

7. Gyakorlati jó tanácsok „kommandósoknak”, civileknek

Célszerű, ha több vonalon futnak a tevékenységek:

Az előre egyeztetett időpontokban és területeken a résztvevő szervezetek egy-két képviselőjével közösen tartsunk terepszemlét. Ez azért fontos, mert bár ilyenkor a tettenérés esélye kicsi, az emberek számára elrettentő a magas létszám és látják, hogy a kommandó valójában ott „mozog” a területen és bármikor rajtakaphat valakit szemtelésen. Jó azért is, mert nagyon sok hasznos információt tudhatunk meg ilyenkor egymástól, tapasztalatot cserélhetünk, és erősíti a csapatszellemet is.

Az előbbivel párhuzamosan a résztvevő szervezetek tagjai napi munkájuk során fokozottabban figyeljenek az illegális szemetelőkre, és ha intézkedés szükséges, értesítsék a csapat más tagjait. Ha módunkban áll – van elég aktivistánk, emberünk –, akkor a kritikus területeken felállíthatunk állandó figyelőszolgálatot is. Ez lehetőséget ad arra, hogy folyamatos legyen a megfigyelés a közös, előre egyeztetett akciók között is.

Tegyük lehetővé a lakosság számára, hogy ha illegális hulladék-lerakással kapcsolatos problémát tapasztal, jelezni tudja. A lakosság sokkal együttműködőbb és segítőbb lesz a későbbiekben is, ha látja, hogy a problémáját meghallgatták, és orvosolni igyekeznek.

Minden eszközt ragadjunk meg arra, hogy a lakosságot tájékoztassuk a legális hulladék-elhelyezés lehetőségeiről. Figyeljük a Szákom Kft. tájékoztatásait és juttassuk el a lakosság felé az információkat. Így megelőzhető az illegális lerakás.

Mi történjen akkor, ha illegális hulladék-elhelyezésen érünk valakit az akció során?

Szólítsuk fel a szemét összeszedésére, és hívjunk rendőrt. Írjuk fel az elkövető személy beazonosításához szükséges "látható" adatokat, pl. gépjármű rendszám. Amennyiben az elkövető nem hajlandó az együttműködésre, helyszíni bírságot szabhatnak ki a közterület-felügyelők vagy a terület jellegétől függően a rendőr, vagy a természetvédelmi őr.

A tetten ért személyt tájékoztassuk a szemét legális elhelyezésének módjairól.

Mi történjen akkor, ha a szemétben nével, címmel ellátott borítékot, csekket, számlát találunk, amely a tulajdonosról árulkodik?

Semmiképpen ne intézkedjünk egyedül, hívjunk rendőrt. A begyűjtött bizonyítékot a rendőrségnek át kell adni. Ügyelni kell arra, hogy a bizonyíték tényleg bizonyíték legyen, azaz próbáljunk meg minél több fotót készíteni a helyszínről – de az beazonosítható legyen –, és a bizonyítékról, amely több szögből is fotózott. Jó, ha a fényképen van dátum, hogy a későbbiekben ez már ne jelentsen az ügy lezárásáig gondot. Ha tudunk, készítsünk mozgó felvételt, amelyben a fentiek jól láthatóak. Ezt követően a begyűjtött tárgyi bizonyítékot és a készített felvételeket adjuk át a kommandó szolgálat vezetőjének, aki megteszi a feljelentést. A begyűjtött adatok alapján a rendőrség megkezdi a nyomozást, sikeresen lezárt esetben megtörténik a felelősségre vonás.

Ha mód van rá, érdemes beiktatni esti vagy hétvégi ellenőrzéseket, hiszen ezeket az időpontokat "kedvelik" a szemetalók.

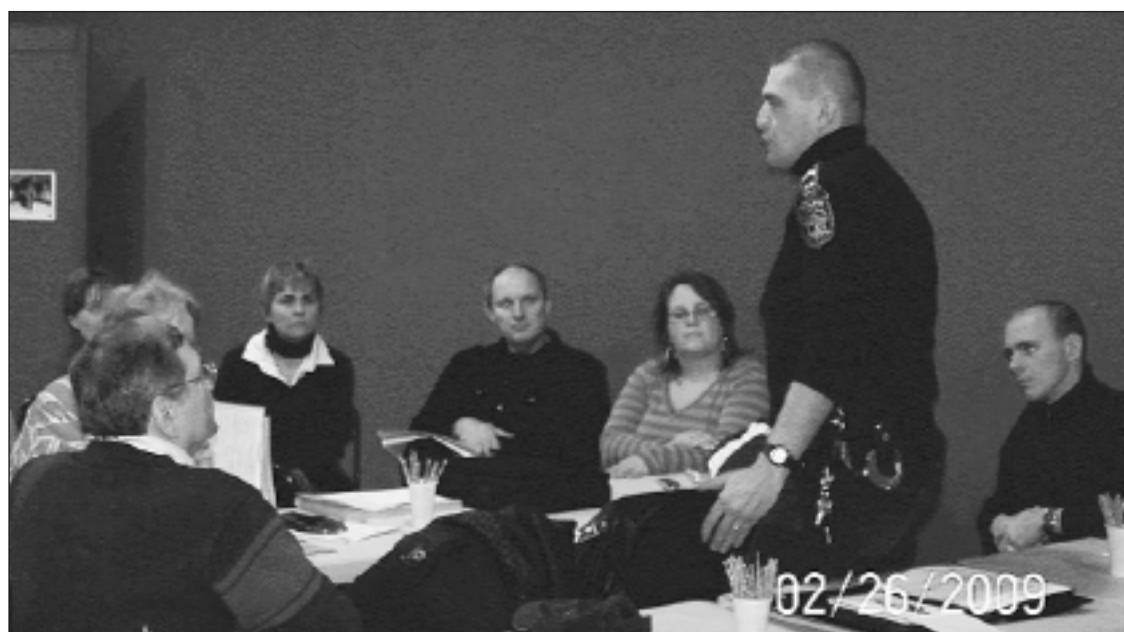
Lomtalanítás idején fokozzuk az ellenőrzést, mivel gyakori, hogy illetéktelenek elviszik a kirakott szemetet, kiválogatják a számukra hasznosnak tartott dolgokat, a maradéktól pedig egy erdő szélén igyekeznek megszabadulni.

8. Ajánlott irodalom

Szákom Kft. kiadványai

9. További hasznos információk

www.szakom.hu
www.okopannon.hu
www.humusz.hu
www.e-misszio.hu
www.hulladek.lap.hu
www.kukabugar.hu
www.opsz.hu
www.kfosz.hu
www.tajsebeszet.hu

Rendőrségi eligazítás a "kommandósoknak"

Amennyiben kérdése merülne fel, a százhalmombattai hulladékkommandó együttműködő szervezetei segítenek az alábbi elérhetőségeken:

Faluvédő Egylet

Százhalmombatta, Avar u. 2.

06-30/387-5637

Jankovits Márta

elnök

Százhalmombatta Városi Rendőrőrs

Százhalmombatta, Damjanich u. 21.

06-23/354-288

Százhalmombattai Polgárőrség

Százhalmombatta, Ifjúság út 7/b.

06-23/358-723 (éjjel-nappal hívható)

Polgármesteri Hivatal - Műszaki Iroda

Százhalmombatta, Szent István tér 3.

Közterület-felügyelet: 06-23/542-144

SZÁKOM KFT.

Köztisztasági részleg

Százhalmombatta, Hága L. u. 2.

06-23/354-854

Hulladékkommandó Társadalmi Járőrszolgálat

2440 Százhalombatta, Avar u. 2.

06-30/712-9419

06-30/387-5637

hulladekkommando@gmail.com

www.hulladekkommando.battanet.hu